

**PROPOSTA DEL GOVERN QUE FIXA ELS
PRINCIPIS DEL NOU MODEL DE
FINANÇAMENT QUE HAN DE FIGURAR A
L'ESTATUT**

TÍTOL NOVÈ

**HISENDA, PRESSUPOST I PATRIMONI DE LA GENERALITAT
I HISENDES LOCALS**

27 d'abril de 2005

CAPÍTOL 1. LA HISENDA DE LA GENERALITAT

Article 1. Principis rectoris

El finançament de la Generalitat es regeix pels principis d'autonomia financera, coordinació, solidaritat i transparència en les relacions fiscals i financeres entre les administracions públiques, així com pels de suficiència de recursos, responsabilitat fiscal, equitat i lleialtat institucional entre les esmentades administracions.

Article 2. Recursos de la Generalitat

Els recursos de la hisenda de la Generalitat es constitueixen per:

- Els rendiments dels seus impostos, taxes, contribucions especials i altres tributs propis.
- El rendiment dels tributs cedits total o parcialment per l'Estat.
- Els recàrrecs sobre els tributs estatals i les participacions en els ingressos de l'Estat.
- Les transferències de l'Estat.
- Les transferències de la Unió Europea i d'altres administracions públiques.
- L'emissió de deute públic i el recurs al crèdit.
- Els ingressos per la percepció dels seus preus públics.
- El rendiment del seu patrimoni i d'altres ingressos de dret privat.
- Les multes i les sancions imposades en l'exercici de les seves competències.

Article 3. Autonomia i competències financeres.

1. La Generalitat té capacitat per determinar el volum i la composició dels seus ingressos en l'àmbit de les seves competències financeres, així com per fixar l'afectació dels seus recursos a les finalitats de despesa que decideixi lliurement.
2. La Generalitat té la capacitat normativa i la responsabilitat fiscal sobre tots i cadascun dels impostos estatals suportats a Catalunya, així com la participació en el seus rendiments, sens perjudici de les competències que corresponen a les Corts Generals i a les institucions europees. Aquests impostos tenen la consideració de tributs cedits total o parcialment.
3. L'exercici de la capacitat normativa a què fa referència l'apartat anterior comporta, en tot cas, la potestat d'intervenir en la fixació dels elements essencials dels tributs i especialment en la determinació del seu tipus efectiu.
4. La Generalitat té la competència exclusiva per establir els seus tributs propis, mitjançant llei del Parlament
5. L'exercici de la capacitat normativa en l'àmbit tributari per part de la Generalitat es basa en els principis d'equitat i d'eficiència. En la seva actuació tributària, la Generalitat promou la cohesió i el benestar social, el progrés econòmic i la sostenibilitat mediambiental.

Article 4. L'Agència Tributària de Catalunya

L'Agència Tributària de Catalunya és la responsable de la gestió, la recaptació, la liquidació i la inspecció de la totalitat dels tributs propis i dels cedits. L'Estat i la Generalitat establiran els instruments de coordinació o consorciació que es considerin pertinents entre l'Agència Tributària de Catalunya i l'administració tributària de l'Estat.

Article 5. Participació en els impostos cedits

Una part del rendiment dels impostos cedits a Catalunya s'atribueix a l'Estat per al finançament dels seus serveis i les seves competències, determinada segons el procediment previst a l'article 10.2. A tal efecte, s'establirà el percentatge de participació que correspongui a l'Estat en els diferents impostos cedits parcialment. Aquest percentatge no serà en cap cas superior al 50%.

Article 6. Tractament fiscal

La Generalitat gaudeix del tractament fiscal que la llei estableixi per a l'Estat en els impostos estatals.

Article 7. Solidaritat i mecanismes d'anivellament

1. La Generalitat contribueix a la solidaritat amb les altres comunitats autònomes, a fi que els serveis prestats pels diferents governs autonòmics als seus ciutadans puguin assolir nivells similars sempre que realitzin un esforç fiscal també similar. A aquest efecte, la Generalitat aporta recursos als mecanismes de solidaritat previstos a la Constitució i, en el seu cas, els rep.
2. Els acords per al desenvolupament i l'aplicació dels principis continguts en l'apartat anterior establiran els mecanismes financers d'anivellament adequats, d'acord amb el principi de transparència i sobre les bases següents:
 - a) Els recursos aportats o rebuts per la Generalitat a aquesta solidaritat s'establiran atenent les seves necessitats de despesa i la seva capacitat fiscal, determinada en relació amb la mitjana de les comunitats autònomes i amb el grau de progressivitat que es determini.
 - b) El major esforç fiscal eventualment realitzat pels ciutadans de Catalunya, calculat a partir de la diferència entre els impostos suportats a Catalunya i la mitjana de les comunitats autònomes, haurà de traduir-se en una major capacitat financera i uns majors ingressos per a la Generalitat, dins dels marges que es determini. Per calcular l'esforç fiscal es tindrà en compte el conjunt de preus privats per serveis públics ja suportat a Catalunya.
3. L'aplicació dels mecanismes d'anivellament en cap cas podrà alterar la posició de Catalunya en l'ordenació de rendes per càpita entre les comunitats autònomes abans de l'anivellament.
4. El resultat dels mecanismes de solidaritat serà avaluat quinquennalment per tal de verificar-ne els efectes.

Article 8. Actualització del finançament

1. L'Estat i la Generalitat establiran un mecanisme d'actualització quinquennal del sistema de finançament, tenint en compte l'evolució del conjunt de recursos públics disponibles i la de les necessitats de despesa de les diferents administracions. Aquest mecanisme s'aplicarà sens perjudici del seguiment i l'actualització dels recursos proporcionats pel sistema de finançament durant el quinquenni. Per acord entre l'Estat i la Generalitat es pot dur a terme l'actualització esmentada abans de la finalització del període quinquennal.

2. En l'actualització del sistema de finançament també es tindran en compte els següents criteris:

- a) L'aplicació dels criteris establerts en aquest Estatut per a la regulació de la hisenda de la Generalitat, ha de permetre avançar progressivament en la reducció del dèficit fiscal de Catalunya amb l'Estat, de manera que en el termini de deu anys s'equipari al de territoris de nivell de renda relativa similar en altres països de la Unió Europea. La Comissió Mixta de Relacions Fiscals i Financeres Estat-Generalitat concretarà els criteris per arribar a aquest objectiu i farà el seguiment del compliment d'aquesta disposició.
- b) La capacitat de finançament per habitant de la Generalitat ha d'equiparar-se gradualment, en un termini no superior a quinze anys, a l'obtingut en aplicació dels sistemes de concert i conveni vigents a les comunitats autònomes forals.

Article 9. Lleialtat institucional

D'acord amb el principi de lleialtat institucional, l'Estat garantirà la suficiència de recursos de la hisenda de la Generalitat en els supòsits en els que les disposicions generals aprovades per l'Estat impliquin un increment de les necessitats de despesa o una disminució de la capacitat fiscal de la Generalitat.

Article 10. Comissió Mixta de Relacions Fiscals i Financeres Estat-Generalitat

1. La Comissió Mixta de Relacions Fiscals i Financeres Estat-Generalitat és l'òrgan bilateral de relació entre l'Administració de l'Estat i la Generalitat de Catalunya en l'àmbit del finançament autonòmic. Li correspon la concreció, el desenvolupament, l'actualització i el seguiment del sistema de finançament, així com la canalització del conjunt de relacions fiscals i financeres de la Generalitat amb l'Estat. Està integrat per igual nombre de representants de l'Estat i de la Generalitat. La presidència d'aquesta Comissió Mixta és exercida de forma rotatòria entre les dues parts en torns d'un any. La Comissió adopta el seu reglament intern i de funcionament per acord entre les dues delegacions. La Comissió Mixta de Relacions Fiscals i Financeres Estat-Generalitat exercirà les seves funcions sens perjudici dels acords subscrits pel Govern de Catalunya en el si del Consell de Política Fiscal i Financera.

2. Correspon a la Comissió Mixta de Relacions Fiscals i Financeres Estat-Generalitat:
 - Valorar quinquennalment, amb una antelació mínima de tres mesos a l'actualització del sistema de finançament, els serveis i les competències exercides per l'Estat, esmentades en l'article 5.
 - Aplicar els mecanismes d'actualització previstos en l'article 8.
 - Acordar els mecanismes de finançament de les despeses impròpies esmentades a l'article 19.5.
 - Acordar la valoració dels traspessos de serveis de l'Estat a la Generalitat.
3. La part catalana de la Comissió Mixta rendeix comptes al Parlament sobre el compliment dels preceptes continguts en aquest capítol.

CAPITOL 2. EL PRESSUPOST DE LA GENERALITAT

Article 11. Competències de la Generalitat.

La Generalitat de Catalunya té competència exclusiva per a l'ordenació i la regulació de les seves pròpies finances.

Article 12. Pressupost de la Generalitat

El pressupost de la Generalitat de Catalunya té caràcter anual, és únic i inclou la totalitat de les seves despeses i ingressos, així com els dels organismes, les institucions i les empreses que en depenguin. Correspon al Govern de la Generalitat de Catalunya la seva elaboració i execució, i al Parlament de Catalunya el seu examen, esmena, aprovació i control. La Llei de pressupostos no pot crear tributs. Podrà modificar-los si una llei tributària substantiva ho preveu.

Article 13. Recurs a l'endeutament

1. La Generalitat pot recórrer a l'endeutament i emetre deute públic per finançar despeses d'inversió dins els límits que ella mateixa determini i respectant els principis generals establerts per l'Estat.
2. Els títols emesos tenen a tots els efectes la consideració de fons públics i gaudeixen dels mateixos beneficis i condicions que els que emeti l'Estat.

Article 14. Estabilitat pressupostària

Correspon a la Generalitat l'establiment dels límits i les condicions per assolir els objectius d'estabilitat pressupostària dins dels principis bàsics establerts per l'Estat i la normativa de la Unió europea.

Article 15. Patrimoni de la Generalitat

1. El patrimoni de la Generalitat de Catalunya s'integra pels béns i drets dels quals n'és titular i els que adquireixi per qualsevol títol jurídic.
2. Una llei del Parlament de Catalunya regularà l'administració, la defensa i la conservació del patrimoni de la Generalitat.

Article 16. Empreses públiques

La Generalitat pot constituir empreses públiques per realitzar les funcions que siguin de la seva competència d'acord amb el que estableix la llei del Parlament.

CAPITOL 3. LA HISENDA DELS GOVERNS LOCALS^{1 2}

Article 17. Principis rectors

La hisenda local es regeix pels principis de suficiència de recursos, equitat, autonomia i responsabilitat fiscal. La Generalitat de Catalunya vetlla pel compliment d'aquests principis.

Article 18. Autonomia i competències financeres

1. Els governs locals disposen d'autonomia pressupostària i de despesa en l'aplicació dels seus recursos, incloent les participacions que percebin a càrrec dels pressupostos d'altres administracions públiques, dels quals poden disposar lliurement en l'exercici de les seves competències.
2. En el marc establert en la Constitució, la Generalitat té la competència legislativa per a l'establiment i regulació dels tributs propis dels governs locals.
3. Els governs locals disposen de capacitat per regular les seves pròpies finances en el marc de la llei. Aquesta capacitat inclou la potestat de fixar la quota o el tipus dels tributs locals, així com les bonificacions i les exempcions, dins els límits establerts per la llei.
4. Correspon als governs locals de Catalunya, en el marc que estableixi la normativa reguladora del sistema tributari local, la competència per la gestió, la recaptació i la inspecció dels seus tributs, sens perjudici de la possibilitat de la seva delegació a la Generalitat i de la seva participació a l'Agència Tributària de Catalunya.
5. Correspon a la Generalitat l'exercici exclusiu de la tutela financera sobre els governs locals, respectant l'autonomia que els reconeix la Constitució.

Article 19. Suficiència de recursos

1. La Generalitat establirà un fons de cooperació local destinat als governs locals de Catalunya. El fons, de caràcter incondicionat, es dotarà a partir de tots els ingressos tributaris de la Generalitat i es regularà mitjançant llei del Parlament. Addicionalment, podrà establir programes de col·laboració financera específica per a matèries concretes.
2. Els ingressos dels governs locals de Catalunya consistents en participacions en tributs i en subvencions incondicionades estatals seran percebuts a través de la Generalitat, que els distribuirà d'acord amb els criteris que s'establiran per a les esmentades participacions.

¹ Cal tenir en compte que a la resta de títols de la proposta de reforma estatutària, en lloc de "governos locals" es fa referència a "entitats locals". Caldrà, doncs, unificar el criteri a aplicar.

² Caldrà suprimir l'article 45 del títol tercer de la proposta de l'IEA que fa referència a la suficiència financera i a l'autonomia dels municipis.

3. Les modificacions del marc normatiu que disminueixin els ingressos tributaris locals hauran de preveure la compensació d'aquesta disminució.
4. Es garanteix als governs locals de Catalunya els recursos suficients per fer front a la prestació dels serveis, la titularitat o la gestió dels quals se'ls traspassi. Qualsevol nova atribució de competències ha d'anar acompanyada de l'assignació dels recursos suplementaris necessaris per al seu correcte finançament, de manera que es tingui en compte el finançament del cost total i efectiu dels serveis traspassats. El compliment d'aquest principi és condició necessària per a l'entrada en vigor de la transferència o delegació de la competència. A tal efecte es podran preveure diverses formes de finançament, incloent la participació en els recursos de la hisenda de la Generalitat de Catalunya o, si escau, de l'Estat.
5. S'establiran els mecanismes financers apropiats per tal de compensar els governs locals pel finançament de despeses que les lleis no els atribueixen de forma específica, que responen a necessitats socials consolidades i no ateses per altres administracions. Pel que fa a les despeses impròpies corresponents a l'Estat, aquests mecanismes seran acordats en el marc previst en l'article 10.2.
6. La distribució de recursos procedents de subvencions incondicionades o de participacions genèriques en impostos es realitzarà tenint en compte la capacitat fiscal i les necessitats de despesa dels governs locals i garantint en tot cas la seva suficiència.
7. La distribució dels recursos entre els governs locals no podrà suposar en cap cas una minoració dels recursos obtinguts per cadascun d'ells, segons els criteris utilitzats en l'exercici anterior a l'entrada en vigor dels preceptes continguts en aquest Estatut.

Article 20. Llei d'hisendes locals

1. Per tal de desenvolupar els principis i les disposicions establertes en aquest capítol, el Parlament de Catalunya aprovarà la seva pròpia llei d'hisendes locals.
2. Les facultats en matèria d'hisenda local atribuïdes a la Generalitat d'acord amb els preceptes precedents s'exerciran amb respecte a l'autonomia local i amb la recerca del consens dels governs locals.

Article 21. Cadastre

Correspon a la Generalitat de Catalunya, en el seu àmbit territorial, la competència d'ordenació i gestió del Cadastre, sens perjudici de la funció coordinadora de l'Estat en els termes previstos en la Constitució. Per a la seva gestió, la Generalitat pot subscriure convenis amb els governs locals.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional única.

1. La inversió en infraestructures de l'Estat a Catalunya tendirà a equiparar-se a la participació relativa del producte interior brut de Catalunya en relació al producte interior brut de l'Estat, tenint en compte la compensació pels dèficits acumulats. El còmput es realitzarà amb caràcter plurianual.
2. Una comissió, integrada per les administracions estatal, autonòmica i local, i presidida per la Generalitat, programarà les inversions estatals en infraestructures, amb una antelació mínima d'un mes a la presentació a les Corts dels Pressupostos Generals de l'Estat i vetllarà pel compliment dels acords adoptats.

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera

1. En el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquest Estatut, la Generalitat i l'Estat hauran d'acordar, a partir dels preceptes continguts en el present Estatut, el sistema de finançament de la Generalitat de Catalunya. Així mateix, acordaran la compensació financera que haurà de rebre la Generalitat per les insuficiències produïdes pels sistemes de finançament aplicats fins aquest moment.
2. L'aplicació d'aquest sistema de finançament es podrà realitzar de forma gradual atenent la seva viabilitat financera. En tot cas, aquesta aplicació haurà de ser plenament efectiva en el termini de cinc anys

Disposició final segona

En el sistema de finançament que s'ha d'establir d'acord amb la disposició final primera, per determinar les necessitats previstes a la lletra a) de l'apartat 2 de l'article 7, es tindrà en compte, com a variable bàsica, la població, rectificada pels costos diferencials, pel nivell efectiu de requeriments de despesa i pels factors demogràfics. Així mateix, es tindran en compte la densitat de població, la població immigranta la dimensió dels nuclis urbans i el nombre de persones en situació d'exclusió, així com el diferencial de despesa social amb països d'un nivell de desenvolupament similar.

Disposició final tercera

L'Agència Tributària de Catalunya a què es refereix l'article 4 d'aquest Estatut es crearà per llei del Parlament en el termini d'un any des de l'entrada en vigor del present Estatut. Mentre no es constitueixi l'Agència, les seves funcions seran exercides per l'Agència Estatal d'Administració Tributària i per l'administració tributària de la Generalitat.

Disposició final quarta

La Comissió Mixta de Relacions Fiscals i Financeres Estat-Generalitat prevista a l'article 10 es crearà en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Estatut. Mentre no es constitueixi, la Comissió Mixta de Valoracions Estat-Generalitat n'assumirà les competències. La constitució de la Comissió Mixta de Relacions Fiscals i Financeres Estat-Generalitat comportarà la immediata extinció de la Comissió Mixta de Valoracions Estat-Generalitat.

Disposició final cinquena³

En el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Estatut, la Comissió Mixta de Relacions Fiscals i Financeres Estat-Generalitat determinarà la relació de les entitats a què fa referència l'article XX del present Estatut.

³ En l'article 4.3 lletra b) del títol sisè de la proposta de l'IEA, dedicat a la "Col·laboració de la Generalitat amb l'Estat i amb les comunitats autònomes", s'estableix que la Comissió Bilateral Estat-Generalitat proposarà la relació d'organismes econòmics, institucions financeres i empreses públiques de l'Estat en les quals la Generalitat pot designar representants, i les modalitats i formes d'aquesta representació. Caldria, doncs, adaptar l'esmentat article al que preveu aquesta Disposició final cinquena.